

1. Zakres instrukcji

Elementy hydrauliczne PONAR do zastosowań przemysłowych.

Niniejsza instrukcja przeznaczona jest dla producenta maszyny, montażystów i użytkowników instalacji.

Wraz z niniejszą instrukcją obsługi należy się bezwzględnie zapoznać z kartą katalogową przynależną do danego produktu.

Karty katalogowe można znaleźć w Internecie pod adresem www.ponar-wadowice.pl.

2. Wskazówki dotyczące bezpieczeństwa

Zawory hydrauliczne zostały wyprodukowane zgodnie z ogólnymi uznanymi regułami techniki. Mimo to istnieje zagrożenie wystąpienia szkód na osobach i rzeczach, jeżeli nie są przestrzegane poniższe informacje oraz informacje zawarte w karcie katalogowej.

2.1 Zastosowanie zgodne z przeznaczeniem

Zawór hydrauliczny można stosować w następujący sposób:

- Z zachowaniem warunków zastosowania i otoczenia zgodnie z kartą katalogową.
- Z zachowaniem zadanych granicznych wartości natężenia przepływu oraz ciśnienia.
- Zastosowanie w stanie oryginalnym, bez uszkodzenia.
- Wykonywanie napraw przez klienta jest zabronione.

2.2 Zastosowanie niezgodne z przeznaczeniem

Każde inne zastosowanie, niż wymienione w rozdziale Zastosowanie zgodne z przeznaczeniem, jest zastosowaniem niezgodnym z przeznaczeniem i tym samym jest niedozwolone.

Do zastosowania niezgodnego z przeznaczeniem zaworu hydraulicznego zaliczamy:

- Nieprawidłowy transport,
- Nieprawidłowe składowanie,
- Zastosowanie w otoczeniu zagrożonym wybuchem,
- Nieprawidłowy montaż,
- Brak czystości podczas składowania i montażu,
- Stosowanie nieodpowiednich/niedopuszczalnych mediów,
- Eksploatację poza dopuszczonymi przedziałem temperatur,
- Przekroczenie podanych maksymalnych ciśnień, przepływów i napięć elektrycznych.

Ryzyko wynikające z zastosowania niezgodnego z przeznaczeniem ponosi wyłącznie użytkownik.

2.3 Kwalifikacje personelu

Obchodzenie się z zaworem hydraulicznym wymaga podstawowej wiedzy technicznej, hydraulicznej i elektrycznej oraz znajomości odpowiednich specjalistycznych pojęć.

Czynności opisane w niniejszej instrukcji powinien przeprowadzać wyłącznie odpowiedni personel fachowy lub osoby przeszkolone pod kierownictwem wykwalifikowanego personelu.

2.4 Wskazówki dotyczące bezpieczeństwa

Elementy instalacji znajdujące się pod ciśnieniem!

Podczas prac wykonywanych przy instalacjach hydraulicznych ze zmagazynowaną energią (zbiornik ciśnieniowy lub siłowniki działające w wyniku sił ciężkości) zawory hydrauliczne mogą znajdować się pod ciśnieniem nawet po wyłączeniu jego zasilania. Z tego powodu podczas prac montażowych i demontażowych może dojść do wyrwania elementu.

- Przed rozpoczęciem prac należy sprawdzić, czy instalacja hydrauliczna jest pozbawiona ciśnienia i sterowanie elektryczne nie znajduje się pod napięciem.
- Przed rozpoczęciem prac zawory ciśnieniowe należy ustawić na wartości minimalne.

Nieprawidłowe mocowanie!

Mocowanie zaworów hydraulicznych za pomocą śrub mocujących o obniżonej wytrzymałości, lub przykręcenie ich niewłaściwym momentem jak także mocowanie na blokach i płytach o niewystarczającej stabilności może doprowadzić do poluzowania i upadku zaworu hydraulicznego. Może to spowodować wyciek cieczy hydraulicznej i szkody osobowe lub rzeczowe.

Łatwopalna ciecz hydrauliczna!

Ulatniająca się mgiełka cieczy hydraulicznej spowodowana uszkodzeniem lub niewłaściwym montażem zaworów hydraulicznych i ich przyłączy w połączeniu z ogniem lub innymi gorącymi źródłami ciepła może prowadzić do pożaru lub wybuchu.

– Nie należy stosować produktów hydraulicznych w obszarach, w których znajduje się otwarty ogień.

Zanieczyszczona ciecz hydrauliczna!

Zanieczyszczenie cieczy hydraulicznej może prowadzić do awarii, np. zakleszczenia lub zatkania dysz zaworu hydraulicznego. W najgorszym przypadku może to skutkować nieoczekiwanymi ruchami urządzenia oraz stanowić niebezpieczeństwo obrażeń dla osób pracujących przy urządzeniu.

– W całym przedziale roboczym należy zapewnić wystarczającą czystość cieczy hydraulicznej zgodnie z klasami czystości zaworu hydraulicznego podanymi w karcie katalogowej.

Gorące powierzchnie!

Zawory hydrauliczne i elektromagnesy mogą podczas eksploatacji osiągnąć wysokie temperatury. W przypadku kontaktu ze skórą może to prowadzić do oparzeń.

– W trakcie eksploatacji zaworów hydraulicznych i ich elektromagnesów należy unikać kontaktu z nimi.

– Należy pozostawić zawory hydrauliczne do schłodzenia zanim się ich dotknie lub nosić rękawice ochronne.

– W razie potrzeby zastosować osłony ochronne.

Przekroczenie maksymalnych temperatur!

W przypadku stosowania zaworów hydraulicznych poza przewidzianym zakresem temperatur może dojść do zakłócenia ich działania, np. przegrzania elektromagnesów.

– Należy użytkować zawory hydrauliczne tylko w przewidzianych dla nich temperaturach otoczenia i temperaturach cieczy roboczej podanych w kartach katalogowych.

Korozja!

Podczas eksploatacji zaworu hydraulicznego w wilgotnym otoczeniu zarówno on jak i śruby mocujące mogą korodować. W wyniku tego zarówno śruby mocujące, jak i zawory hydrauliczne tracą swoją wytrzymałość, mogą się poluzować i w ten sposób spowodować ryzyko urazów.

Dotyczy zaworów ze sterowaniem elektrycznym:

Napięcie elektryczne!

W przypadku zaworów hydraulicznych zasilanych napięciem większym niż 50 VDC oraz 75 VAC dotknięcie części elektrycznej w urządzeniu może prowadzić do śmiertelnego porażenia prądem.

– Zawór hydrauliczny może być podłączany tylko przez specjalistów elektryków lub pod ich nadzorem

– Przed rozpoczęciem wszelkich prac konserwacyjnych, naprawczych lub instalacyjnych należy wyłączyć zasilanie i zabezpieczyć je przed ponownym przypadkowym uruchomieniem.

– Należy zatroszczyć się o prawidłowe, bezpieczne podłączenie ochronne.

– Zadbaj o prawidłowe uziemienie i przewidzieć odpowiednie wyrównanie potencjału.

Wniknięcie wody i wilgoci!

W przypadku zastosowania elementów w wilgotnym lub mokrym otoczeniu do elektrycznych złącz wtykowych lub modułów elektronicznych zaworów może dojść do wniknięcia wody lub wilgoci. Może to doprowadzić do nieprawidłowego działania zaworu i nieoczekiwanych ruchów instalacji hydraulicznej

– Zawór hydrauliczny stosować tylko w ramach przewidzianej lub niższej klasy ochrony IP.

– Przed montażem należy upewnić się, że wszystkie uszczelki i zamknięcia połączeń wtykowych są zamontowane i nieuszkodzone.

3. Gwarancje producenta

Prawo do gwarancji wygasa w przypadku błędnego montażu, uruchomienia i eksploatacji zaworu, a także zastosowania niezgodnie z przeznaczeniem i/lub nieprawidłowego posługiwania się nim.

4. Transport i składowanie

Zawory hydrauliczne mogą się przewrócić lub upaść, a jeśli są ciężkie, przygnieść osoby, na które spadną.

- Do transportu produktu należy używać oryginalnego opakowania.
- Zapewnić stabilną pozycję podczas transportu do miejsca montażu.
- Do transportu produktu należy używać odpowiednich podnośników.
- Stosować odpowiedni osprzęt techniczny do podnoszenia, zdejmowania i przekładania. Podczas transportu należy uwzględnić ciężar zaworu hydraulicznego, jego punkt ciężkości oraz wskazane punkty mocowania i podnoszenia.
- Podczas transportu zawory hydrauliczne należy zabezpieczyć przed upadkiem.
- Ostrożnie umieścić zawór hydrauliczny na powierzchni przylegania, aby zapobiec jej uszkodzeniu.

4.1 Składowanie komponentów hydraulicznych

Zawory hydrauliczne wymagają składowania w następujących warunkach:

- Nie składować komponentów hydraulicznych na wolnym powietrzu, lecz tylko w dobrze wentylowanym pomieszczeniu.
- Chronić komponenty hydrauliczne przed wilgocią, zwłaszcza przed wilgocią glebową. Komponenty hydrauliczne składować na regale lub palecie.
- Komponenty hydrauliczne składować w oryginalnym opakowaniu lub porównywalnym opakowaniu, aby chronić je przed pyłem i zabrudzeniem.
- Wszystkie przyłącza zaworu hydraulicznego muszą być zabezpieczone elementami blokującymi.
- Osłony przyłączy hydraulicznych zaworu hydraulicznego, można usunąć dopiero przed rozpoczęciem montażu.

5. Montaż

- Należy chronić otwory mocujące, tabliczkę znamionową oraz występujące tabliczki informacyjne przed zamalowaniem
- Zachować koniecznie najwyższy stopień czystości. Zabrudzenia cieczy hydraulicznej mogą negatywnie wpływać na trwałość komponentów hydraulicznych.
- Przed montażem komponentów hydraulicznych należy sprawdzić, zgodność typu podanego na tabliczce znamionowej z symbolem zamówienia lub symbolem zlecenia.

Powierzchnia przyłącza komponentów hydraulicznych oraz płyty przyłączeniowej musi być czysta i wolna od cieczy hydraulicznej.

- Do czyszczenia płyty przyłączeniowej nie należy używać tkaniny pozostawiającej włókna.

1. Zdjąć pokrywę ochronną z komponentu hydraulicznego.
2. Zwrócić uwagę na prawidłowe ułożenie komponentu hydraulicznego. W przypadku zaworów hydraulicznych zwrócić uwagę na położenie przyłączy zgodnie z symbolami i opisem na przyłączach zaworu.
3. Sprawdzić, czy występują wszystkie pierścienie uszczelniające.
4. Ostrożnie przyłożyć komponent hydrauliczny do powierzchni przyłącza.
5. Stosować śruby mocujące zgodnie z wymiarami i klasą wytrzymałości podanymi w karcie katalogowej.
6. Zwrócić uwagę na to, aby śruby mocujące zostały przykręcone wymaganym momentem dokręcenia. Momenty dokręcenia są podane w odpowiednich kartach katalogowych.

5.1 Podłączenie zasilania elektrycznego

- Komponenty hydrauliczne mogą być podłączane tylko przez specjalistów elektryków lub pod ich nadzorem.
  - Odłączyć urządzenie od zasilania przed rozpoczęciem montażu. Zabezpieczyć instalację elektryczną przed ponownym przypadkowym uruchomieniem.
  - Należy zatroszczyć się o prawidłowe, bezpieczne podłączenie PE.
  - Przed włączeniem sprawdzić stabilność przyłącza przewodów ochronnych we wszystkich urządzeniach elektrycznych zgodnie ze schematem elektrycznym.
  - Zastosowane przewody muszą być odpowiednie dla temperatur roboczych $-20\text{ °C} \div +100\text{ °C}$.
  - Upewnić się, że zasilanie elektryczne jest wyłączone.
  - Podłączyć przewód ochronny i uziemienie zgodnie z instrukcją.
  - Montować kabel i dławicę kablową wtyczki wyłącznie zgodnie z instrukcją montażu.
  - Podczas montażu zwracać uwagę na szczelność pomiędzy kablem a dławnicą kablową wtyczki.
- Cewka elektromagnesu może zostać podłączona niezależnie od biegunowości.

6. Uruchomienie

Niestarannie lub nieprawidłowo zamocowane zawory hydrauliczne mogą poluzować się podczas eksploatacji i spaść, a także prowadzić do ciężkich obrażeń.

- Podczas pierwszego uruchomienia należy nosić środki ochrony osobistej.
- Przed uruchomieniem instalacji hydraulicznej należy dopilnować, aby maksymalne dopuszczalne ciśnienie zaworu hydraulicznego w instalacji w żadnym razie nie zostało przekroczone.
- Dopilnować, aby maksymalne dopuszczalne ciśnienie robocze w instalacji było zabezpieczone elementem ograniczającym ciśnienie.
- Przed pierwszym lub ponownym uruchomieniem specjalista elektryk lub inne osoby pod jego kierownictwem i nadzorem powinni sprawdzić przyłącza elektryczne co do ich prawidłowego stanu.
- Uruchamiać tylko kompletnie zainstalowane komponenty hydrauliczne.

7. Demontaż i wymiana

Przed demontażem sprawdzić, czy instalacja hydrauliczna jest pozbawiona ciśnienia i sterowanie elektryczne nie znajduje się pod napięciem.

- W czasie demontażu należy zagwarantować odpowiednią czystość otoczenia.
- Mieć do dyspozycji naczynie w celu zebrania oleju ze zdemontowanego elementu.
- Odkręcić śruby mocujące i zdjąć komponent z powierzchni przyłączeniowej.
- Zebrać wypływającą ciecz do podstawionego naczynia i zutylizować.
- W przypadku konieczności transportu zabezpieczyć gniazda oraz powierzchnię przyłączeniową przed uszkodzeniem i zanieczyszczeniem.

KONTAKT

PONAR Wadowice S.A.
ul. Wojska Polskiego 29
34-100 Wadowice

tel. +48 33 488 21 00
www.ponar-wadowice.pl